

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Karel Rychlík

K 75. výročí narození Emmy Noetherové

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 2 (1957), No. 5, 611

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137193>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1957

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

nost, neboť to, co je dnes takové, může být zítra „elementární“, „snadné“, „jednoduché“. Vědecká práce F. Riesz je právě charakterisována tím, že byla soustředěna na ústřední, základní otázky, že se zabývala podstatou věci a touto cestou se Rieszovi dařilo vysvětlit i nejsložitější otázky přehledně a jasně. Jeho práce jsou bohaté nejen svým obsahem, ale i vynikající svojí formou.

Dílo Frigýese Rieszze zůstane trvalým památkem jeho plodného života.

(Podle *A Magyar tudományok akadémia matematikai és fizikai tudományok osztályának közleményei*, sv. VI, č. 2, 1956.)

J. Gregor

K 75. VÝROČÍ NAROZENÍ EMMY NOETHEROVÉ

E. Noetherová se narodila 23. 3. 1882 v Erlangách v jižním Německu jako dcera Maxe Noethera, profesora matematiky na tamní universitě. V Erlangách také roku 1907 promovala. Za první světové války odešla do Götting, kde se roku 1919 habilitovala a krátce po tom dostala učební příkaz pro algebru. Roku 1922 se stala mimořádnou profesorkou, ovšem jen titulární (*»nicht beamteter ausserordentlicher Professor«*). Když se v Německu dostal k moci Hitler, byl Noetherové (roku 1933) jako »nearijce« odňat příkaz, profesura i venia legendi. Dostala pak místo na dívčí koleji v Bryn Mawr v USA, kde brzy na to (14. 4. 1935) zemřela.

E. Noetherová byla beze sporu nejvýznačnější ženou matematikem všech dob. I ve své době však patřila mezi nejpřednější matematiky. Její vědeckou činnost je možno rozdělit do tří period. V první z nich (1907—1919) je závislá na vzorech: na Gordanovi a Hilbertovi. V druhé periodě (1920—1926) je její bádání soustředěno na obecnou teorii ideálů. V třetí periodě (od roku 1927) se zabývá nekomutativními algebrami (hyperkomplexními čísly), jejich znázorněním lineárními transformacemi s použitím komutativních číselných těles a jejich aritmetik. S výjimkou několika prací z první periody postupuje E. Noetherová při svém bádání zcela abstraktně, axiomaticky. Zabývá-li se nějakou algebraickou teorií T_0 , pokládá I_0 za model abstraktní teorie T a všechny úvahy dále provádí pro T (je to postup v algebře dávno používaný, na příklad v teorii grup).*)

K. Rychlík

*) O vědecké činnosti E. Noetherové viz také článek ak. VI. Kořínka v Časopise pro pěstování matematiky a fysiky, sv. 65, 1935—36, D1—D6.